KLUCZ ODPOWIEDZI · DLA NAUCZYCIELA

Sprawdzian z Młodej Polski

Grupa A

1. (1 pkt) **C**

2. (1 pkt) **A**

3. (1 pkt) **B, D**

4. (4 pkt) **1–B, 2–D, 3–A, 4–C** — po 1 pkt za parę

5. (3 pkt) **(1) kat; (2) swat; (3) orderach** — po 1 pkt za lukę

6. (3 pkt) **(1) realistycznym; (2) fantastyczny; (3) o świcie** — po 1 pkt za lukę

7. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Wieś nie jest tu sielanką. Czepiec ma dług u karczmarza, karczmarz dzierżawi karczmę od Księdza i nie chce zapłacić czynszu, dopóki Czepiec nie odda pieniędzy. Wszyscy są powiązani długami i wzajemnie oskarżają się o obdzieranie ze skóry. Wesele tylko na chwilę przesłania te interesy i wrogość.
Punktacja: Wskazanie zależności finansowej: chłop jest dłużnikiem karczmarza, karczmarz płaci czynsz Księdzu (łańcuch długów) — 1 pkt. Wniosek: każdy oskarża innych o wyzysk, a wiejska „zgoda" na weselu kryje konflikty interesów (pieniądz, wódka, dług) — 1 pkt.

8. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Piosenka jest błędnym kołem: pawie pióra mają dać pański dwór, a złoto z dworu ma posłużyć do kupienia kolejnych piór. Liczy się ozdoba i pozór bogactwa, nie sens. W akcie III Jasiek wraca po czapkę z pawim piórem i przez to gubi złoty róg — próżność przesłania mu zadanie.
Punktacja: Wyjaśnienie, że pawie pióra oznaczają strojenie się, pozór, próżność i marzenie o awansie (dwór, złoto) — 1 pkt. Powiązanie z finałem: Jasiek gubi złoty róg, schylając się po czapkę z pawimi piórami — ozdoba wygrywa z misją — 1 pkt.

9. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Château-Rouge to paryska noclegownia dla nędzarzy, w której Judym spędził jedną dobę. Widział tam setki biedaków śpiących na podłodze, prostytutki, zbieraczy niedopałków — najniższą warstwę społeczeństwa. To doświadczenie bezpośredniego kontaktu z nędzą stało się fundamentem jego przekonań o obowiązku lekarzy wobec biedoty i materiałem do odczytu u Czerniszów.
Punktacja: 1 pkt: wyjaśnienie czym jest Château-Rouge (paryska noclegownia dla nędzarzy) i co tam widział Judym. 2 pkt: + wyjaśnienie jak to doświadczenie ukształtowało jego przekonania o obowiązku lekarzy wobec biedoty i stało się podstawą odczytu u Czerniszów.

10. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Jagustynka szydzi, że krewni kochają Agatę tylko wtedy, gdy wraca z żebrów z cukrem, herbatą i groszem — wtedy każą jej spać pod pierzyną. Jesienią, gdy nie ma już z niej pożytku, „la niej miejsca nie ma w sieni ani we chliwie". Pokazuje to, że na wsi wartość człowieka mierzy się pożytkiem i majątkiem, a starych i biednych traktuje się bezwzględnie. Jagustynka, choć zjadliwa, trafnie odsłania tę prawdę.
Punktacja: Wyjaśnienie: krewni cenią Agatę tylko wtedy, gdy przynosi zyski — gdy ma grosz, są czuli; jesienią nie ma dla niej miejsca nawet w sieni (1 pkt); wniosek: bezwzględność i interesowność stosunków rodzinnych na wsi, w której o wartości człowieka decyduje to, co posiada lub zarobi; Jagustynka jako cyniczny, ale trafny komentator (1 pkt).

Grupa B

1. (1 pkt) **A**

2. (1 pkt) **B**

3. (1 pkt) **A, D**

4. (4 pkt) **1–A, 2–D, 3–C, 4–B** — po 1 pkt za parę

5. (3 pkt) **(1) Branecki; (2) Car; (3) Jezus** — po 1 pkt za lukę

6. (3 pkt) **(1) Wiktor; (2) stalowni; (3) cygar** — po 1 pkt za lukę

7. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Żyd patrzy trzeźwo: dla niego chłopski strój Pana Młodego to kostium, w którym pan się bawi. Pyta nawet, czy jutro go zrzuci, i przypomina, że taka moda już kiedyś była. Pokazuje w ten sposób, że fascynacja wsią jest u inteligenta powierzchowna — to przebranie, nie przemiana.
Punktacja: Wyjaśnienie oceny: Żyd widzi w stroju przebranie, modę i chwilową zabawę pana (bałamucenie się), coś, co pan jutro zrzuci — 1 pkt. Powiązanie z krytyką chłopomanii: przebranie nie czyni z inteligenta chłopa, a moda już była i minęła — 1 pkt.

8. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Psychizacja pejzażu to technika narracyjna, w której opisy przyrody odzwierciedlają stan psychiczny bohatera. Przykładem jest rozdział „Smutek" — jesienny park ze spadającymi liśćmi, chłodem i ciszą oddaje wewnętrzny smutek Judyma po nieudanym odczycie. Kolejny przykład to rozdział „Przyjdź" — wiosenna przyroda z kwitnącymi krzewami wyraża radość i tęsknotę miłosną.
Punktacja: 1 pkt: poprawna definicja psychizacji pejzażu (opisy przyrody odzwierciedlające stan psychiczny bohatera). 2 pkt: + konkretny przykład z Ludzi bezdomnych (np. jesienny park w rozdziale Smutek = smutek Judyma po odczycie; wiosenna przyroda w rozdziale Przyjdź = nadzieja i tęsknota miłosna).

9. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Rachel wyznaje prawie miłość i smutek, a Poeta odpowiada, że wszystko to wejdzie do literatury — jako sonet, liryka albo felieton. Nie odwzajemnia uczucia, tylko zamienia je w temat. Pokazuje to postawę estety, dla którego życie jest materiałem dla sztuki, a nie czymś, co trzeba przeżyć naprawdę.
Punktacja: Wskazanie, że Poeta traktuje cudze (i własne) uczucia jako materiał literacki, estetyzuje przeżycie zamiast je przeżyć — 1 pkt. Ocena: dystans, chłód, postawa estety/dekadenta; uczucie Rachel zostaje sprowadzone do tematu wiersza — 1 pkt.

10. (2 pkt) Przykładowa odpowiedź: Marysia przewiduje, że Jagusia jako żona pana znajdzie się w obcym środowisku i będzie tęsknić za ojcem, siostrami i rodzinną zagrodą, bo tu zostanie jej dusza. Panna Młoda zbywa to krótko: Mało szkoda, krótki żal — nie przejmuje się i cieszy się małżeństwem.
Punktacja: Treść ostrzeżenia: po ślubie z panem siostra będzie tęsknić za domem, rodziną i wsią, będzie samotna w obcym świecie — 1 pkt. Reakcja Panny Młodej: lekceważy żal, jest pewna swojego wyboru — 1 pkt.

Skala ocen (orientacyjna, 21 pkt w każdej grupie)

bardzo dobry (5)	19–21 pkt
dobry (4)	16–18 pkt
dostateczny (3)	11–15 pkt
dopuszczający (2)	7–10 pkt
niedostateczny (1)	0–6 pkt

Progi: 90%, 75%, 50%, 30%. Progi w Twojej szkole mogą być inne. W zadaniach otwartych uznaj każdą odpowiedź poprawną merytorycznie, także sformułowaną inaczej niż przykład.

Ten sprawdzian online, z wyjaśnieniem każdej odpowiedzi: **matury-online.pl/sprawdzian/polski/mloda-polska**. Nauczyciele i korepetytorzy ułożą własną kartę z banku ponad 20 tys. zadań: **matury-online.pl/dla-korepetytorow**.